

OBSAH

1	Úvod	9
2	Zemědělská činnost v českých zemích	11
2.1	Vývoj zemědělské činnosti v českých zemích	11
2.1.1	Zemědělství Slovanů a prvních státních útvarů na území Čech a Moravy	11
2.1.2	Zemědělství ve středověku	12
2.1.2.1	Období renesance	12
2.1.2.2	Doba předbělohorská	12
2.1.3	Zemědělství do roku 1848	13
2.1.4	Vývoj zemědělské činnosti do vzniku ČAZ	14
2.1.4.1	Inovace zemědělské techniky	14
2.1.4.2	Výroba piva a sladu jako akcelerační faktor vývoje zemědělské teorie i praxe	15
2.1.5	Zemědělské družstevnictví	15
2.2	Vývoj vzdělanosti ve vazbě na zemědělské školství a publikační (osvětovou) činnost	16
2.2.1	Počátky zemědělské publikační činnosti	16
2.2.1.1	Zdroje a charakter rané zemědělské literatury	16
2.2.1.2	Základy oborové zemědělské literatury	16
2.2.1.3	Vývoj tištěné zemědělské literatury	17
2.2.1.4	Zemědělská literatura doby pobělohorské	18
2.2.1.5	Hospodářské instrukce	19
2.2.1.6	Spolková literatura	19
2.2.1.7	Počátky vědecké zemědělské literatury	20
2.2.1.8	Literatura doby obrození	21
2.2.2	Vývoj zemědělského školství	21
2.2.2.1	Chronologie vývoje zemědělského školství v českých zemích do roku 1924	22
2.2.2.2	Cesta k první zemědělské vysoké škole	22
2.3	Zemědělská věda a výzkum před vznikem ČAZ	24
2.3.1	Předpoklady rozvoje zemědělských vědních oborů	24
2.3.2	Zemědělské společnosti – základ organizované zemědělské vědy	24
2.3.3	Vlastenecko-hospodářská společnost	25
2.3.4	Zemědělsko-hospodářské společnosti na Moravě	26
2.3.5	Zemědělské vědy v průběhu 19. století	27
2.3.6	Výzkumné stanice a ústavy – další krok institucionalizace zemědělské vědy	27
2.3.7	Vědecká literatura na přelomu 19. a 20. století	28
2.3.8	Historické souvislosti vzniku ČAZ	29
2.3.8.1	Válkou zmařené šance	29
2.3.8.2	Činnost Zakladatelského sboru – poslední fáze příprav vzniku ČAZ	30

3	Vývoj zemědělské vědy a výzkumu v období 1924 – 1952	31
3.1	Založení Československé akademie zemědělské (ČAZ)	31
3.2	Vývoj organizačního uspořádání a statutu Československé akademie zemědělské (ČAZ)	31
3.2.1	Členové a orgány Akademie	31
3.2.2	ČAZ v době zrodu v číslech	32
3.3	ČAZ jako centrum publikační a osvětové činnosti	33
3.3.1	Statistika zemědělské publicistiky	33
3.3.2	Publikační a ediční aktivity ČAZ	34
3.4	Dům zemědělské osvěty a zemědělské knihovny	34
3.5	Organizace zemědělské vědy a výzkumu pod patronátem ČAZ	35
3.6	Zemědělské poradenství	36
3.7	Souhrn (1924 – 1938)	36
3.8	Zemědělské vědy v období 1938 – 1952	37
3.8.1	Léta okupace a druhé světové války	37
3.8.2	Poválečná obnova ČAZ a její zánik v roce 1952	38
4	ČSAZV v období 1952 – 1962	39
4.1	Založení Československé akademie zemědělských věd (ČSAZV)	39
4.2	Organizační struktura ČSAZV	40
4.2.1	Valné shromáždění	40
4.2.2	Předsednictvo	40
4.2.3	Odbory, ústřední komise a další organizační složky	41
4.3	Role ČSAZV při řízení institucí zemědělského výzkumu	42
4.4	Přehled základních výsledků činnosti Akademie (1952 – 1962)	44
4.5	Ukončení činnosti ČSAZV	45
5	Přímé řízení zemědělské vědy resorty ministerstva zemědělství v období 1962 – 1967	46
5.1	Reorganizace vědecko-výzkumné základy zemědělství (1962 – 1964)	46
5.2	Ústředí zemědělského a potravinářského výzkumu	46
5.2.1	Hlavní úkoly ÚZPV	46
5.2.2	Seznam pracovišť podřízených ÚZPV	47
5.2.3	Řízení a organizace potravinářského výzkumu	48
6	Federální uspořádání řízení a organizace zemědělských věd v období 1969 – 1974	49
6.1	Transformace Ústředí zemědělského a potravinářského výzkumu (ÚZPV) na Zemědělskou akademii	49
6.2	Proces tzv. „konsolidace“ činnosti České akademie zemědělské (ČAZ)	49
6.2.1	Kritika z pozic vládnoucí elity a navržená opatření	49
6.2.2	Personální a organizační změny ve vědecko-výzkumné základně ČAZ	50

6.2.3	Návrh zásad zefektivnění řízení a organizace vědecko-výzkumné a poradenské činnosti v resortu	50
6.2.4	Nové úkoly vědecko-výzkumné základny ČAZ	51
6.3	Náměty pro nové uspořádání vědecko-výzkumné základny	52
6.4	Opatření vlády ČSSR ke zvýšení efektivity zemědělského výzkumu	52
7	Od ČSAZ k AZV ČSFR: transformace a působnost akademií zemědělských věd v období 1974 – 1992	54
7.1	Zánik národních zemědělských akademií a vznik ČSAZ	54
7.1.1	Hlavní úkoly ČSAZ	54
7.1.2	Struktura ČSAZ po jejím zřízení v roce 1974	55
7.2	Změny v organizačním schématu a obsahu činnosti Akademie po roce 1980	56
7.2.1	Struktura vědeckých orgánů a aktivity po XIV. plenárním zasedání ČSAZ	57
7.2.2	Priority v činnosti Akademie v letech 1981 – 1985	58
7.2.3	Výsledky činnosti ČSAZ v letech 1974 – 1983	59
7.2.3.1	Tisková a vydavatelská činnost ČSAZ	59
7.2.3.2	Ocenění udělovaná ČSAZ	60
7.3	Změna statutu ČSAZ v roce 1986	61
7.4	Z programového prohlášení ČSAZ	61
7.5	Struktura vědeckých orgánů ČSAZ	62
7.6	Aktivity ČSAZ v letech 1981 – 1986	63
7.6.1	Plenární zasedání ČSAZ 1981 – 1986	64
7.6.2	Plenární zasedání ČSAZ 1987 – 1989	65
7.7	Vývoj v ČSAZ v letech 1989 – 1992	66
7.7.1	Odstoupení předsednictva ČSAZ	66
7.7.2	Volby členů ČSAZ v roce 1990 – pokračování procesu rekonstrukce ČSAZ	67
7.7.3	Vznik a vývoj AZV ČSFR v letech 1991 – 1992	68
8	Vznik České akademie zemědělských věd a její činnost v období 1993 – 2004	70
8.1	Orgány ČAZV a jejich aktivity v roce 1993	70
8.1.1	Přípravný výbor a předsednictvo	70
8.1.2	Rada ČAZV	71
8.1.3	Odbory ČAZV	71
8.2	ČAZV v letech 1994 – 2000	71
8.2.1	Hlavní směry činnosti v letech 1994 – 1997	72
8.2.2	Hlavní směry činnosti v letech 1998 – 1999	75
8.3	ČAZV před branami Evropské unie (2000 – 2003)	76
8.3.1	Základní priority v předstupním období: Legislativa, poradenství a mezinárodní spolupráce	77
8.3.2	Hledání nových témat pro zemědělský výzkum	78
8.4	ČAZV v roce oslav 80. jubilea existence	79
8.4.1	Hlavní směry činnosti	79
8.4.2	Schéma organizační struktury ČAZV	80
8.4.3	Specifikace řešených úkolů	80

8.4.3.1	Stálé činnosti pro ministerstvo zemědělství	80
8.4.3.2	Ostatní aktivity	80
8.5	Rok 2004: fakta a priority	81
9	Stručná história vedy a výskumu, vzdelania a učeníých spoločností v oblasti pôdohospodárstva na Slovensku	83
9.1	Polnohospodárske vedecko-výskumné inštitúcie	83
9.2	Lesnícke vedecko-výskumné inštitúcie	86
9.3	Vedecko-výskumná základňa v pôsobnosti Slovenskej poľnohospodárskej akadémie (1969 – 1974)	89
9.4	Pôdohospodárske školstvo na Slovensku	92
9.5	Učené spoločnosti v oblasti pôdohospodárstva	94
9.6	História SAPV po roku 1989	97
9.7	Rezortná vedecko-výskumná základňa po roku 1989	103
9.8	Súčasný zameranie výskumných ústavov v rezorte pôdohospodárstva na Slovensku	107
9.9	Súčasný stav slovenských univerzít s pôdohospodársko-potravinárskym zameraním s ohľadom na štruktúru a ich poslanie v oblasti vedy a výskumu	113
9.10	Postavenie a aktivity SAPV v budúcnosti	120
10	Souhrn	121
11	Summary	127
	Seznam literatury (kap. 2 – 8, 10)	134
	Přílohy	135
A.	Přehled organizací působících v oblasti zemědělského výzkumu a vývoje	137
B.	Přehled členů předsednictev akademií zemědělských věd (výběr z období 1924 – 2004)	157
C.	Československá akademie zemědělská a její nástupnické organizace v dokumentech a fotografiích	161